รายงานผลการฝึกอบรมที่มีการสอดแทรกสาระ

ด้านจริยธรรมของผู้ปฏิบัติในส่วนงานในหลักสูตร

ปี พ.ศ. 2569

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ

คำนำ

รายงานผลการดำเนินงานด้านการส่งเสริมจริยธรรมของส่วนงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสรุปผลการดำเนินกิจกรรมอบรมและการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) อย่างมีความรับผิดชอบ ควบคู่กับการคำนึงถึงหลักจริยธรรมการวิจัย การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และธรรมาภิบาลด้านข้อมูล การดำเนินกิจกรรมในครั้งนี้ ได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซักถาม และอภิปรายประเด็นจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานจริง โดยเฉพาะประเด็นการนำ AI มาใช้ในงานวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลสุขภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความอ่อนไหวสูง นอกจากนี้ ยังมีการสะท้อนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย อาทิ ความจำเป็นในการจัดทำแนวทางหรือมาตรฐานการใช้ AI ในระดับประเทศ รวมถึงข้อเสนอในการพัฒนาเครื่องมือสนับสนุน เช่น รูปแบบข้อเสนอโครงการวิจัย (protocol template) เพื่อช่วยให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรม รายงานฉบับนี้จึงเป็นการรวบรวมผลลัพธ์จากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ทั้งในด้านการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้ในบริบทการทำงานจริง อันจะนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานจริยธรรมขององค์กร และสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยและการใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบต่อไป ผู้จัดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการดำเนินงานด้านจริยธรรม และเป็นแนวทางในการส่งเสริมการใช้ AI อย่างเหมาะสมและยั่งยืนในอนาคต

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ

20 มีนาคม 2569

สารบัญเรื่อง

	หน้า
คำนำ	**2**
บทที่ 1 บทนำ	**5**
บทที่ 2 สรุปการอบรมเรื่อง “จริยธรรมการวิจัยการใช้ AI ในการวิจัย”	**7**
สรุปเนื้อหาการบรรยาย	**7**
หัวข้อการวิจัยและระดับความเสี่ยง (Classification of AI Research and Risks)	**7**
ความโปร่งใสและกลไกการเรียนรู้ของเครื่องมือ (Transparency and Machine Learning Mechanisms)	**8**
การปกป้องข้อมูลและการกำกับดูแล (Data Protection and Governance)	**8**
ความเสี่ยงและอคติใน AI ทางการแพทย์ (Risks and Bias in Healthcare AI)	**9**
จริยธรรมในการเผยแพร่ผลงานและการใช้ AI ในแวดวงวิชาการ	**9**
บทสรุปและข้อเสนอแนะ	**9**
บทที่ 3 ผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเข้าใจของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย	**10**
ด้านการมีส่วนร่วม	**10**
ด้านความรู้และความเข้าใจ และการนำไปใช้	**10**
ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการอบรม	**11**
สรุปผลลัพธ์เชิงจริยธรรม	**11**
เอกสารภาคผนวก	**14**
รายชื่อผู้เข้าร่วมการอบรมผ่าน Zoom application	**14**

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	ภาพการจัดอบรม “จริยธรรมการวิจัยการใช้ AI ในการวิจัย” สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ วันที่ 28 มกราคม 2569 ผ่านระบบออนไลน์	12

บทที่1
บทนำ

การอบรมเรื่อง “จริยธรรมการวิจัยการใช้ AI ในการวิจัย” เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “การเสริมสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานตามวิธีดำเนินการมาตรฐานของคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิ์ฯ” จัดขึ้นโดยสำนักงานจริยธรรมการวิจัย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาใช้ในการวิจัยในมนุษย์เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก่อให้เกิดประเด็นด้านจริยธรรมเฉพาะ เช่น ความโปร่งใสของอัลกอริทึม ความเป็นส่วนตัวของข้อมูล ความมีอคติ (bias) และความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยในรูปแบบดั้งเดิม คณะกรรมการพิทักษ์สิทธิ์สวัสดิภาพและป้องกันภยันตรายในการวิจัยกับมนุษย์จึงมีความจำเป็นต้องเรียนรู้ เข้าใจแนวทางในการพิจารณาประเด็นดังกล่าวอย่างเหมาะสมดังนั้น การอบรมหัวข้อนี้จึงได้จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ AI ในการวิจัยในมนุษย์ รวมทั้งเพื่อเตรียมความพร้อมของคณะกรรมการฯ ในการประเมินความเสี่ยง การคุ้มครองสิทธิ และสวัสดิภาพของผู้เข้าร่วมวิจัยในบริบทของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สำนักงานจริยธรรมการวิจัยจึงได้จัดการอบรมนี้ขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรมในการปฏิบัติงานจริง

1 วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และศักยภาพของกรรมการพิทักษ์สิทธิ์ฯในการพิจารณาโครงการวิจัยที่มีการใช้ AI ให้เป็นไปตามหลักจริยธรรม มาตรฐานสากล และการคุ้มครองสิทธิผู้เข้าร่วมวิจัยอย่างเหมาะสม

2. ขอบเขตของกิจกรรม

กิจกรรมการอบรมหัวข้อ “จริยธรรมการวิจัยการใช้ AI ในการวิจัย” มีรูปแบบการอบรมเป็นการอบรมเชิงบรรยายและอภิปราย ผ่านระบบออนไลน์ มีการเสวนาและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ชั่วโมง จัดผ่านแอปพลิเคชัน Zoom โดยวิทยากรผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ซึ่งการบรรยายจะเน้นในเรื่องการพิจารณาประเด็นจริยธรรมที่มีการใช้ AI ในการวิจัย

3 สถานที่

ห้องประชุมชั้น 4 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ

4 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

กลุ่มเป้าหมายของการอบรมครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการพิทักษ์สิทธิ์สวัสดิภาพและป้องกันภยันตรายในการวิจัยกับมนุษย์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 24 คน ประกอบด้วย

- กรรมการประจำ 13 คน
- กรรมการสมทบ 6 คน

- ที่ปรึกษาอิสระของคณะกรรมการฯ 2 คน
- เจ้าหน้าที่สำนักงาน 3 คน

5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

กรรมการพิทักษ์สิทธิ์ฯสามารถพิจารณาโครงการวิจัยที่ใช้ AI ได้อย่างสอดคล้องกับหลักจริยธรรมและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

6 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานจริยธรรมการวิจัย

7 กำหนดการจัดกิจกรรม

วันที่ 28 มกราคม 2569

8 งบประมาณในการจัดกิจกรรม

การอบรมกิจกรรมการอบรมหัวข้อ "จริยธรรมการวิจัยการใช้ AI ในการวิจัย"

ค่าตอบแทนวิทยากร (ชั่วโมงละ 1,500 บาท* 1 ชม.)

หมายเหตุ: วิทยากรภายนอกและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จริยธรรม มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญที่เหมาะสมกับเนื้อหาการอบรมในครั้งนี้

บทที่2

สรุปการอบรมเรื่อง “จริยธรรมการวิจัยการใช้ AI ในการวิจัย”

สำนักงานจริยธรรมการวิจัย ได้จัดการอบรมเรื่อง จริยธรรมการวิจัยการใช้ AI ในการวิจัย เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2569 โดยได้รับเกียรติจาก วิทยากรผศ. ดร. นายแพทย์ ชูศักดิ์ โอกาสเจริญ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีผู้เข้าร่วมการอบรมประกอบด้วยคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิ์ฯ และเจ้าหน้าที่สำนักงานจริยธรรมการวิจัย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ และคณะกรรมการจริยธรรมจากคณะแพทย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ให้ความสนใจขอเข้าร่วมรับฟัง ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน รวมมีผู้เข้าร่วมการอบรมในครั้งนี้ทั้งสิ้น 40 คน (คณะกรรมการพิทักษ์สิทธิ์ฯ 16 คน และกรรมการจริยธรรมจากคณะแพทย์ศาสตร์ 24 คน)

สรุปเนื้อหาการบรรยาย

ปัจจุบันการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีอัตราการเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานและแนวทางปฏิบัติด้านจริยธรรมสำหรับการวิจัย AI ยังไม่มีบรรทัดฐานที่ชัดเจนในระดับสากล การอบรมครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการนำแนวทางจาก **EU AI Regulation Act** ของสหภาพยุโรปมาเป็นกรอบอ้างอิงในการพิจารณาจริยธรรม เนื่องจากมีการจัดระดับความเสี่ยงของ AI ที่เป็นระบบและชัดเจน

1. หัวข้อการวิจัยและระดับความเสี่ยง (Classification of AI Research and Risks): หัวข้อวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ AI สามารถแบ่งตามลักษณะการดำเนินงานได้เป็น 6 กลุ่มหลัก ดังนี้

- การประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจ (Assessing opinion and usability): เช่น การทำ Survey หรือ Interview ซึ่งมักมีความเสี่ยงต่ำ
- การพัฒนาแบบจำลองหรืออัลกอริทึม (Developing AI model/algorithm)
- การประเมินประสิทธิภาพการทำนายความเสี่ยงหรือการวินิจฉัย: เช่น การตรวจคัดกรองหรือการแปลผลภาพเอกซเรย์
- การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility study): เช่น การใช้ AI ช่วยตรวจจับรอยโรคผ่านการส่องกล้อง
- การประเมินผลกระทบทางคลินิกในสภาวะจริง (Clinical impact assessment): เช่น การสังเกตการณ์การใช้ AI ทำนายภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด (Sepsis)
- การทดลองทางคลินิกแบบสุ่มและมีกลุ่มควบคุม (Randomized Control Trial - RCT) ของ AI ในสถานพยาบาล

เพื่อให้การพิจารณาทางจริยธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ EU AI Act ได้แบ่งระดับความเสี่ยงออกเป็น 4 ระดับ โดยระดับที่สำคัญต่องานวิจัยมีดังนี้:

- ความเสี่ยงที่ไม่อาจยอมรับได้ (Unacceptable risk): เป็นกิจกรรมที่ "ห้ามทำ" ในงานวิจัย เช่น การระบุตัวตนด้วยใบหน้า (Facial recognition) ที่ละเมิดความเป็นส่วนตัวอย่างรุนแรง และการใช้ Dark-patterns หรือ AI ที่ออกแบบมาเพื่อหลอกลวงหรือกดดันให้ผู้ใช้ตัดสินใจผิดพลาด
- ความเสี่ยงสูง (High risk): รวมถึง AI ที่ใช้เป็นเครื่องมือแพทย์ หรือ Software as a Medical Device (SaMD) ซึ่งต้องมีระบบการจัดการความเสี่ยง (Risk management) การกำกับดูแลข้อมูล (Data governance) และเอกสารหลักฐานที่แสดงถึงความถูกต้อง แม่นยำ และความปลอดภัยทางไซเบอร์

2. ความโปร่งใสและกลไกการเรียนรู้ของเครื่อง (Transparency and Machine Learning Mechanisms) ประเด็นสำคัญที่คณะกรรมการจริยธรรมต้องพิจารณาคือ กระบวนการพัฒนา AI ซึ่งแบ่งตามประเภทของ Machine Learning ดังนี้

- Supervised Learning (White box): เป็นการเรียนรู้ที่มีมนุษย์กำกับ สามารถอธิบายขั้นตอน สูตรคำนวณ และที่มาของผลลัพธ์ได้ชัดเจน (Explainable) เช่น Logistic regression หรือ Decision trees
- Unsupervised Learning & Reinforcement Learning (Black box): ระบบจะเรียนรู้และจัดกลุ่มข้อมูลเองตามรูปแบบที่แฝงอยู่โดยนักวิจัยไม่ได้กำหนด ซึ่งมักเกิด "ปัญหาความไม่โปร่งใส" (Black box problem) เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถอธิบายได้ว่า AI สร้างผลลัพธ์ออกมาได้อย่างไร
- ปัญญาประดิษฐ์ที่อธิบายได้ (Explainable AI - XAI): มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการตีพิมพ์วารสารวิชาการ เพื่อให้สามารถอธิบายกระบวนการที่ผ่าน Black box ออกมาเป็นผลลัพธ์ที่เข้าใจได้

3. การปกป้องข้อมูลและการกำกับดูแล (Data Protection and Governance)

ในการวิจัย AI ผู้วิจัยต้องคำนึงเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว (Privacy) และการรักษาความลับ (Confidentiality) อย่างมาก ตัวอย่างเช่น: ความเสี่ยงในการระบุตัวตนย้อนกลับ (Re-identification): แม้จะมีการตัดชื่อ-นามสกุลออก แต่การใช้ข้อมูลเพียง 15 ปัจจัย (เช่น วันเกิด, เพศ, รหัสไปรษณีย์) สามารถระบุตัวบุคคลได้ถูกต้องถึง 99.98% กรณีศึกษาความล้มเหลว: พบฐานข้อมูลการทดลองวัคซีน COVID-19 กว่า 1.6 ล้านระเบียนรั่วไหลเนื่องจากขาดการรักษาความปลอดภัยที่เพียงพอ ดังนั้นควรคำนึงถึง Data Management Plan (DMP): นักวิจัยควรมีแผนจัดการข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน ประกอบด้วยการควบคุมการเข้าถึงข้อมูล (Access control) การตรวจสอบย้อนหลังได้ (Audit trail) และการทำตามกฎหมาย เช่น PDPA

4. ความเสี่ยงและอคติใน AI ทางการแพทย์ (Risks and Bias in Healthcare AI)

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเมื่อนำ AI มาใช้กับผู้ป่วยจริง ได้แก่ AI Errors: ความผิดพลาดในการทำนายที่นำไปสู่การรักษาที่ผิดพลาด Bias (อคติ): เกิดจากการใช้ข้อมูลชุดฝึกสอน (Training data) ที่ไม่ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่ม เช่น เครื่องวัดออกซิเจนในเลือด (Pulse oximeter) มีความแม่นยำต่ำในผู้ป่วยผิวดำ หรือโมเดลทำนาย Sepsis ที่ใช้งานจริงได้ต่ำกว่าที่กล่าวอ้าง Lack of Accountability: ความคลุมเครือว่าใครจะเป็นผู้รับผิดชอบเมื่อเกิดความผิดพลาดจาก AI

5. จริยธรรมในการเผยแพร่ผลงานและการใช้ AI ในแวดวงวิชาการ

นโยบายของแหล่งทุนและวารสาร: NIH ระบุว่าข้อเสนอโครงการที่พัฒนาโดย AI ทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ถือว่าเป็นการทุจริต และวารสารวิชาการเริ่มมีนโยบาย Retract (ถอนคืน) บทความที่ใช้ภาพจาก AI โดยไม่มีการตรวจสอบ

AI Slop: หมายถึงการใช้ AI ทำงานโดยขาดการตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งนำไปสู่การผลิตผลงานด้อยคุณภาพจำนวนมากในวงการวิทยาศาสตร์

บทบาทของมนุษย์: การวิจัย AI ยังคงต้องการการกำกับดูแลโดยมนุษย์ (Human oversight) เพื่อป้องกันความปลอดภัยและรักษามาตรฐานทางจริยธรรม

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยและผู้วิจัยควรให้ความสำคัญกับ ความโปร่งใส (Transparency) ของอัลกอริทึม การจัดการข้อมูล (Data Governance) ที่รัดกุม และคำนึงถึงประเด็นอคติ (Bias) ที่อาจส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ป่วย การใช้ AI ในการวิจัยควรเป็นเครื่องมือสนับสนุนภายใต้การควบคุมของมนุษย์ ไม่ใช่การปล่อยให้ระบบดำเนินการโดยปราศจากการตรวจสอบ

บทที่ 3
ผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเข้าใจของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

1 ด้านการมีส่วนร่วม

ผู้เข้าร่วมการอบรมได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซักถาม และร่วมอภิปรายในประเด็นด้านจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยมีการตั้งคำถามและสะท้อนปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงานจริง ตัวอย่างประเด็นสำคัญที่ถูกหยิบยกขึ้นมาคือ การที่ปัจจุบันเทคโนโลยี AI เข้ามามีบทบาทในงานวิจัยมากขึ้น โดยเฉพาะการนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสุขภาพ ซึ่งจัดเป็นข้อมูลที่มีความอ่อนไหวสูง (high-risk data) ผู้เข้าร่วมได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับแนวทางเชิงนโยบายของโรงพยาบาลหรือสถาบัน ในการนำข้อมูลขึ้นสู่ระบบ AI แบบเปิด (open AI) เพื่อการวิเคราะห์ ว่าควรมีหลักเกณฑ์หรือมาตรการกำกับดูแล (governance) อย่างไรจึงจะเหมาะสมและปลอดภัย ทั้งนี้มีการสะท้อนว่าในปัจจุบันหลายสถาบัน ทั้งในระดับคณะและมหาวิทยาลัย ยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับข้อห้ามหรือขอบเขตการใช้งาน AI อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยมีบทบาทสำคัญในการให้คำแนะนำและกำกับดูแล โดยเน้นการสร้างความตระหนักรู้แก่ผู้วิจัย (educate) ให้ระมัดระวังในการใช้ข้อมูล โดยเฉพาะการดำเนินการลบหรือปกปิดข้อมูลที่สามารถระบุตัวบุคคลได้ (de-identification) ให้มากที่สุด หากตรวจพบการดำเนินการที่อาจมีความเสี่ยง คณะกรรมการจะให้คำอธิบายเพื่อสร้างความเข้าใจ พร้อมเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมต่อไป

2 ด้านความรู้และความเข้าใจ และการนำไปใช้

จากการอภิปรายและคำถามของผู้เข้าร่วม พบว่ามีความตระหนักและเข้าใจประเด็นจริยธรรมมากขึ้น ผู้เข้าร่วมการอบรมสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่ได้รับกับการปฏิบัติงานจริงได้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ในบริบทของหน่วยงานตนเองอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีข้อเสนอแนะสำคัญว่า เทคโนโลยี AI มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว จึงควรมีแนวทางปฏิบัติ (Guideline) ในระดับประเทศ เพื่อให้คณะกรรมการจริยธรรมสามารถใช้อ้างอิงในการพิจารณาโครงการวิจัยได้อย่างเป็นมาตรฐาน นอกจากนี้ ผู้เข้าอบรมยังเสนอว่า นักวิจัยสามารถนำข้อมูลขนาดใหญ่ (big data หรือ Mega data) มาใช้ในการตรวจสอบความถูกต้อง (validation) ขององค์ความรู้ โดยเฉพาะในโรคที่พบได้บ่อย เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย อย่างไรก็ตามในช่วงที่ประเทศไทยอยู่ระหว่างการพัฒนาแนวทางหรือข้อตกลงในระดับประเทศ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้วิจัยและคณะกรรมการจริยธรรมสามารถอ้างอิงกรอบกฎหมายจาก EU AI Act มาใช้เป็นแนวทางเบื้องต้นในการกำกับดูแลและพิจารณาประเด็นด้านจริยธรรมของการใช้ AI ได้ในระยะเปลี่ยนผ่านนี้

3 ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการอบรม

ผู้เข้าร่วมการอบรมได้เสนอแนะว่าในปัจจุบันน่าจะมี agreement หรือแนวทางการใช้ AI ในประเทศไทย เนื่องจากยังเป็น gap ที่ทุกคนอยากใช้ AI ซึ่งประเด็น agreement อาจจะยาก วิทยากรได้เสนอการใช้ protocol template ให้แก่ผู้วิจัยเนื่องจากรายละเอียด การทำต่างๆ เทคนิคที่ใช้อย่างไร validate ข้อมูลอย่างไร การรักษาความลับ ความปลอดภัยของข้อมูล ผู้วิจัยส่วนใหญ่ยังไม่ทราบจึงเขียนมาไม่ครบ ดังนั้นกรรมการฯควรจัดทำ template จะทำให้ comment ของกรรมการง่ายขึ้น และช่วยให้กรรมการจริยธรรมสามารถวิเคราะห์ได้ง่ายมากขึ้น

4 สรุปผลลัพธ์เชิงจริยธรรม

- กิจกรรมการอบรมดังกล่าวส่งผลให้บุคลากรมีความตระหนักด้านจริยธรรมในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการวิจัยและการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น โดยผู้เข้าร่วมสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสดงความคิดเห็น และร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการจัดการประเด็นปัญหาด้านจริยธรรมที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม
- นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมยังสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่ได้รับไปสู่การประยุกต์ใช้ในการพิจารณาโครงการวิจัย โดยเฉพาะในประเด็นด้านความโปร่งใสของอัลกอริทึม การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และการบริหารจัดการความเสี่ยงจากอคติของระบบ AI ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของผู้เข้าร่วมการวิจัย
- ภายหลังการอบรม สถาบันฯ ได้ดำเนินการเผยแพร่บันทึกการอบรมในรูปแบบวิดีโอผ่านระบบ Zoom แก่นักวิจัยขององค์กร รวมถึงคณะกรรมการจริยธรรมจากคณะแพทย์ศาสตร์ ที่ได้เข้าร่วมการอบรม เพื่อขยายผลการเรียนรู้และส่งเสริมการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านจริยธรรมการวิจัยในวงกว้าง อันเป็นการสนับสนุนการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรด้านคุณธรรมและความโปร่งใสอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่1: ภาพการจัดอบรม “จริยธรรมการวิจัยการใช้ AI ในการวิจัย” สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ วันที่ 28 มกราคม 2569 ผ่านระบบออนไลน์

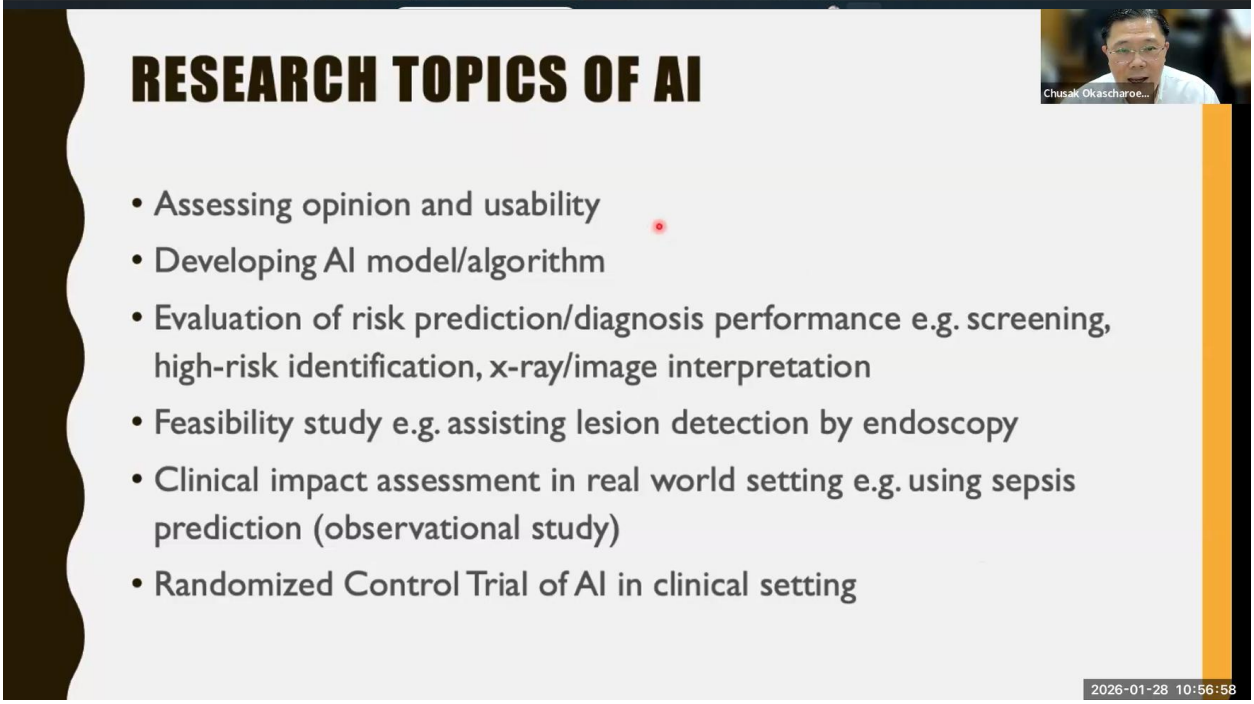

JEERANG WONGTRAKUL
Chawalit
Chusak Okascharoen
DUMNOENSUN PUKSAKORN
2026-01-28 11:51:25
JEERANG WONGTRAKUL

รายชื่อผู้เข้าร่วมการอบรมผ่าน Zoom application

Name (original name)	Email	Join time	Leave time
JEERANG WONGTRAKUL (Host)	jeerang.wongtrakul@cmu.ac.th	1/28/2026 8:28	1/28/2026 11:59
HATHAIKAN CHOWWANAPOONPOHN	hathaikan.chow@cmu.ac.th	1/28/2026 9:00	1/28/2026 11:59
Chawalit		1/28/2026 9:02	1/28/2026 9:03
Chawalit		1/28/2026 9:03	1/28/2026 11:59
TIPPAWAN SOOKRUAY	tippawan.k@cmu.ac.th	1/28/2026 9:56	1/28/2026 11:53
AORRAKANYA METHA	supawan.ha@cmu.ac.th	1/28/2026 10:04	1/28/2026 11:59
iPhone ของ Chatree		1/28/2026 10:26	1/28/2026 11:30
MINGKWAN NA TAKUATHUNG	mingkwan.n@cmu.ac.th	1/28/2026 10:42	1/28/2026 11:30
Chusak Okascharoen		1/28/2026 10:51	1/28/2026 11:58
Rattapong Sungnoon		1/28/2026 10:51	1/28/2026 11:59
Tipakorn		1/28/2026 10:56	1/28/2026 11:59
RP		1/28/2026 10:59	1/28/2026 11:58
APICHAT TANTRAWORASIN	apichat.t@cmu.ac.th	1/28/2026 10:59	1/28/2026 11:59
host1		1/28/2026 10:59	1/28/2026 11:02
SUPPACHAI JAROENAUDOMPHON	supachai.jar@cmu.ac.th	1/28/2026 10:59	1/28/2026 11:59
iPhone (4)		1/28/2026 11:00	1/28/2026 11:38
ALISARA DAMRONGMANEE	alisara.d@cmu.ac.th	1/28/2026 11:00	1/28/2026 11:00
ALISARA DAMRONGMANEE	alisara.d@cmu.ac.th	1/28/2026 11:00	1/28/2026 11:59
CMU J		1/28/2026 11:02	1/28/2026 11:58
Samsung SM-A556E		1/28/2026 11:02	1/28/2026 11:10

Thanachat Yotruangsri		1/28/2026 11:02	1/28/2026 11:08
C Chalong	chalong.c@cmu.ac.th	1/28/2026 11:06	1/28/2026 11:58
NIDA BUAWANGPONG		1/28/2026 11:07	1/28/2026 11:20
RUNGROTE NATESIRINILKUL	rungrote.n@cmu.ac.th	1/28/2026 11:07	1/28/2026 11:59
Pimpisa Teeyakasem		1/28/2026 11:07	1/28/2026 11:59
THANCHANOK KID-ARN		1/28/2026 11:08	1/28/2026 11:39
NATTAWET SRIWICHAI	nattawet.sri@cmu.ac.th	1/28/2026 11:08	1/28/2026 11:46
WACHIRANUN SIRIKUL	wachiranun.sir@cmu.ac.th	1/28/2026 11:23	1/28/2026 11:48
NIDA BUAWANGPONG		1/28/2026 11:23	1/28/2026 11:24
DUMNOENSUN PUKSAKORN	dumnoensun.p@cmu.ac.th	1/28/2026 11:30	1/28/2026 11:58
THANCHANOK KID-ARN		1/28/2026 11:39	1/28/2026 11:59
iPhone (4)		1/28/2026 11:40	1/28/2026 11:59
Samsung SM-A556E		1/28/2026 11:13	1/28/2026 11:30